N°. 65. 1850.

BREDASCHE COURANT.

DONDERDAG 15 AUGUSTUS.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 12den Augustus.

De wetgevende vergadering is den 9den dezer voor goed gescheiden, na nog eene kortstondige zitting te hebben gehouden, waaraan echter geen genoegzaam aantal leden deel genomen heeft om eenig besluit te kunnen nemen.

Alvorens Parijs te verlaten, hebben 88 leden der Bergpartij het noodig geoordeeld van haren kant eene permanente commissie te benoemen, om een waakzaam oog op de bewindslieden te houden, en tevens een zeer breedvoerig manifest aan de natie uitgevaardigd, waarin zij een overzigt van de tot dusver door de wetgevende vergadering verrigte werkzaamheden geven, de door de meerderheid gevolgde staatkunde vinnig hekelen, zich wegens de door hen zelven aangenomen houding verantwoorden, en een nieuw programma geven van de zegeningen die het volk te wachten heeft, indien hunne bedoelingen eenmaal mogten kunnen verwezenlijkt worden. Aan het slot van dit stuk wordt niet onduidelijk de vrees te kennen gegeven, dat er eerlang misdadige pogingen zullen gedaan worden om de reactie te doen zegevieren, en de menigte vermaand tot volharding en eensgezindheid, ten einde aan de zaak der revolutie eene beslissende overwinning te verzekeren. Ook de partij der meer gematigde republikeinen, aan wier hoofd de generaal *Cavaignac* staat, schijnt het geraden te hebben geacht eenige voorzorgen te nemen voor het geval dat er gedurende het reces eene poging gedaan mogt worden tot omverwerping van de tegenwoordige orde van zaken. De dagbladen maken ten minste eene soort van reglement bekend, hetwelk aan die partij wordt toegeschreven en bepalingen bevat omtrent hetgeen zal moeten gedaan worden in geval van een royalistischen opstand of van eenigen anderen aanslag tegen de constitutie. Deze nieuw aangewakkerde vrees der republiekeinen voor eenen coup d'état heeft in de laatste dagen meerder voedsel erlangd door de feesten welke in het Elysée aan de officieren en onder-officieren van de verschillende korpsen der Parijsche bezetting gegeven worden, en op welke, naar beweerd wordt, reeds vrij inconstitutionnele toasten en kreten zouden gehoord zijn, alsmede door het voornemen van den President der republiek om op zijne aanstaande reis juist die departementen te bezoeken, waar, uit hoofde van den onrustigen geest der bevolking, de meeste troepen geconcentreerd zijn; meenende men in een en ander het bewijs te zien van eene zucht om zich bij het leger populair te maken, welke allezins redenen zou opleveren om op zijne hoede te wezen. Intusschen stemmen alle berigten van hier daaromtrent overeen, dat de massa der bevolking in de vrees voor nieuwe beroeringen niet deelt, en dat bij haar eene grootere kalmte en onverschilligheid omtrent de woelingen der partijen heerscht, dan sedert lang het geval is geweest.

— De permanente commissie der wetgevende vergadering heeft zich heden voor het eerst vereenigd en zich geconstitueerd.

— De president der republiek heeft ll. Zaturdag een tweede feestmaal in de tuinen van het Elysée aan het leger gegeven. Ditmaal waren er 300 onder-officieren en 400 luitenants en onder-luitenants van de regimenten in garnizoen te Parijs genoodigd. Aan luidruchtigheid heeft het evenmin als bij het eerste banket ontbroken, en onder de kreten van *leve Louis Napoleon* werden meermalen die van *Leve onze Keizer!* gehoord. Natuurlijk blijven dergelijke feesten veel stof leveren tot aanmerkingen onder de verschillende partijen.

— Heden morgen heeft de president der republiek zijne voorgenomen reis door de departementen, vergezeld van de ministers van oorlog, koophandel en openbare werken, aangevangen.

— De procureur der republiek heeft beslag doen leggen op eene lithographie, welke *Jezus Christus*, *Robespierre* en *Barbès* voorstelt, met het onderschrift: *de Republikeinsche Drieëenheid*.

— Gisteren vond men in deze hoofdstad een stuk aangeplakt, waarin herhaaldelijk gewag werd gemaakt van *Hendrik V* en van de Hertogin van Berry, en op eene smadelijke wijze van de familie Orleans werd gesproken. Men achtte dit stuk echter als van weinig beteekenis.

— Uit Turijn wordt het afsterven vermeld van den ridder van *Santa-Rosa*, lid van het Sardinisch Kabinet; dit overlijden heeft groote sensatie gemaakt en kan ligtelijk tot een strijd tusschen de liberalen en de geestelijkheid aanleiding geven; zoo sprak men den 6den dezer te Turijn als van eene mogelijke zaak van het weigeren van de gebeden en de begrafenis van wege de Kerk. De Piemontesche Regering betoont zich intusschen genegen tot schikking van het geschil met de Pauselijke Regering, daar zij een gezant naar den H. Stoel heeft afgevaardigd.

De berigten uit Turijn van den 7den dezer maken intusschen gewag van nieuwe ernstige moeijelijkheden, welke ontstaan zijn ten gevolge van de verbolgenheid der geestelijkheid over de afkondiging der zoogenaamde wet *Siccardi*, en van het gedrag, door haar gehouden bij den dood van een der Sardinische ministers, den heer *de Santarosa*. Deze, die wegens zijne gehechtheid aan de door Koning *Karel Albert* geschonken instellingen zeer populair was, is den 5den dezer na eene slepende ziekte overleden. «Toen hij zijn einde voelde naderen, zegt een bijzondere brief uit Turijn, door de *Köllnische Zeitung* medegedeeld, deed hij den geestelijke van zijn kerspel roepen om van hem de sacramenten der stervenden te ontvangen. Deze, *Pitavino* genaamd, weigerde den stervende te bezoeken. Nogmaals ontboden, verscheen hij eindelijk, maar verklaarde terstond aan *Santarosa* dat hij hem het sacrament niet kon toedienen, omdat hij lid was van het ministerie, hetwelk de wetten tegen de voorregten der geestelijkheid voorgesteld en doorgedreven had, alleen zou de heer *Santarosa* het laatste oliesel deelachtig kunnen worden, indien hij zich schriftelijk of in tegenwoordigheid van vier getuigen tegen de wetten van *Siccardi* verklaren en zijne vroeger daaraan gegeven goedkeuring intrekken wilde. *Santarosa* rees van zijn sterfbed overeind en verklaarde met eene vaste stem: «Ik heb voor die wetten gestemd omdat ik ze heilzaam voor den Staat acht; ik zou hetzelfde nog op dit oogenblik doen, zoo ik het niet gedaan had. Mijn geweten laat niet toe dat ik mijne daaraan gegeven goedkeuring herroep. Ik heb mijn pligt gedaan. Ik bezweer u dat gij thans den uwen als geestelijke doet."" Afgemat zeeg hij neder. De aanwezige leden van zijn gezin trachtten den geestelijke te bewegen om aan het verzoek van den stervende te voldoen; doch *Pitavino* ging voort met bij hem op eene herroeping aan te dringen, en toen hij een dreigenden toon aannam verhief *Santarosa* zich nogmaals en wees hem de deur, waarop hij vertrok. Een half uur daarna blies *Santarosa* den laatsten adem uit.

«Den eigen avond gaf *Pitavino* aan de diepbedroefde familie te kennen dat het lijk van den overledene op uitdrukkelijk bevel van den aartsbisschop van Turijn niet in de kerk van S. Carlo zou worden toegelaten. Zoodra de minister van oorlog, *Lamormora*, dit vernam, spoedde hij zich naar den aartsbisschop met wien hij vroeger zeer bevriend was, en trachtte hem tot het intrekken van dat bevel te bewegen. Zijne pogingen waren echter vruchteloos. In aller ijl riep hij de weinige te Turijn aanwezige ministers te zamen, en nu werd op raad van den heer *d'Azeglio* besloten eenen luitenant der karabiniers met eenige manschappen aan den aartsbisschop te zenden, met last om aan dezen de keus te laten, of hij zijn bevel intrekken, dan wel zich aan eene inhechtenisneming blootstellen wilde, waarna het ministerie hem over de grenzen zou laten brengen. Eerst deze bedreiging, die zeer ernstig gemeend was, bewoog den aartsbisschop om het aan den pastoor *Pitavino* gegeven bevel in te trekken.

«Toen het gedrag van de heeren *Pitavino* en *Franzoni* gisteren bekend werd, openbaarde zich eene algemeene levendige ontevredenheid en verontwaardiging, zoodat de overheden uit vrees voor oploopen en gewelddadigheden de troepen consigneerden. Inderdaad verschenen gisteren avond op het ruime plein voor de kerk van San Carlo talrijke volkshoopen, die voor het huis van pastoor *Pitavino* een vreesselijk gejouw aanhieven, en er alle glazen inwierpen. Eerst tegen elf ure gelukte het der nationale garde de verbitterde menigte uiteen te doen gaan. Heden morgen ten 7 ure werd het lijk van *Santarosa* in de kerk van San Carlo plegtig bijgezet, onder den toeloop eener ontelbare volksmenigte. De nationale garde, de stedelijke raad, de ministers en andere hooge ambtenaren volgden de lijkstaatsie van het sterfhuis tot aan de kerk, en woonden de plegtige lijkdienst bij. Toen *Pitavino* zich heden morgen op de straat vertoonde, was hij bijna het offer der volkswoede geworden en had hij zijne redding alleen te danken aan eene afdeeling der nationale garde, die hem bevrijdde uit de handen der opgewonden menigte, in wier magt hij zich reeds bevond. Naar men verneemt is hij later in hechtenis genomen en naar de vesting gebragt."

De Turijnsche dagbladen van den 7den bevestigen deze bijzonderheden, en voegen er bij, dat de krachtige houding, die het gouvernement ook in dit geval tegen de aanmatigingen der geestelijkheid heeft bewaard, algemeen genoegen heeft gegeven.

— In den avond van den 4den dezer is de Koningin van Spanje voor het eerst weder uitgereden; zij werd door den Koning vergezeld en was in een open rijtuig gezeten; eene talrijke menigte had zich langs den weg geschaard, om H. M. hare hulde te brengen. Den avond te voren was de Engelsche gezant, lord *Howden*, in een bijzonden gehoor bij de Vorstin toegelaten, om haar zijne geloofsbrieven te overhandigen. — Het officiële Spaansche dagblad van 5 dezer bevat het besluit tot ontbinding der Cortès;

den 31 Augustus zullen de algemeene verkiezingen een aanvang nemen en de Cortès den 31 October te Madrid bijeenkomen, zoodat alsdan de begrooting voor 1851 nog vóór het einde des jaars afgehandeld kan zijn.

— Ter beurze waren genoteerd: 3 pCt. 58,20; 5 pCt. 97; Rom Leening 79³/₈.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 11den Augustus.

De *Kölnische Zeitung* deelt het navolgende telegraphische berigt uit Rensburg van den 8sten Augustus, mede:

«De generaal *von Willisen* heeft langs de geheele vijandelijke linie verkenningen laten doen. Dit heeft aanleiding gegeven tot eenige ernstige voorposten-gevechten, die echter zonder belangrijk resultaat gebleven zijn. Friedrichstadt en Husum zijn door de Denen bezet."

Daar eerstgenoemde stad niet ver van de Holsteinsche grenzen ligt, blijkt uit dit berigt dat het Deensche leger in de laatste dagen zijne voorwaartsche beweging hervat heeft, waaruit sommigen willen afleiden dat het weldra een nieuwen aanval op de Sleeswijk-Holsteinsche strijdkrachten zal beproeven. De sterkte van dat leger wordt op 44,000 man geschat, namelijk 34 bataillons infanterie, 5 aanvullings-bataillons, 5 korpsen jagers, 4 regimenten dragonders, 1 regiment huzaren, en 12 batterijen artillerie. Ten aanzien van het Sleeswijk-Holsteinsche leger stemmen de bijzondere brieven uit het Holsteinsche niet met de legerberigten van den generaal *von Willisen* overeen. Terwijl deze verzekert dat het leger wederom even sterk is als vóór den slag bij Idstedt, klaagt men in die brieven zoowel over die onjuistheid van die verzekeringen, als over de overdreven opgaven de Duitsche dagbladen aangaande den onderstand die in vrijwilligers en in geld den Sleeswijk-Holsteiners zou toevloeijen, waardoor de ijver voor hunne zaak zou kunnen verflaauwen. Het getal der tot dusverre aangekomen vrijwilligers, zoo officieren als soldaten, wordt in die berigten op nog geen 300 geschat, terwijl gezegd wordt dat de uit Duitschland ontvangen gelden naauwelijks noemenswaard zijn.

In antwoord op de dezer dagen medegedeelde bekendmaking der Deensche regering, houdende dat de personen, niet uit de Hertogdommen geboortig, die in het Sleeswijk-Holsteinsche leger dienen, niet als krijgsgevangenen behandeld zullen worden, wanneer zij gevangen worden genomen, heeft de generaal *von Willisen* eene bekendmaking uitgevaardigd, waarbij verklaard wordt dat het toepassen der Deensche verordening op Sleeswijk-Holsteinsche krijgsgevangenen, uit welk Duitschland zij ook geboortig zijn, verhaald zal worden op de Deensche krijgsgevangenen, die zich reeds in handen der Sleeswijk-Holsteiners bevinden, of nog daarin mogten vallen.

Den 7den heeft te Rendsburg bij het vullen van granaten eene uitbarsting plaats gehad, waardoor het laboratorium in de lucht gesprongen en in een gedeelte der stad groote schade aangerigt is. Meer dan 200 personen zijn daarbij omgekomen of gekwetst; den 8sten telde men reeds 89 dooden.

— De berigten uit Hamburg van den 9den dezer melden, dat het Deensche leger, waarschijnlijk om gebruik te maken van de verwarring, die verondersteld werd in Rendsburg ten gevolge van het in de lucht springen van het laboratorium te heerschen, den vorigen dag de Sleeswijk-Holsteinsche linie over hare geheele uitgestrektheid had aangetast; dat vooral op de beide vleugels, naar het hevige schutgevaarte te oordeelen, scherp gevochten werd; dat intusschen bij het afzenden der laatste tijdingen nog geen resultaat scheen verkregen te zijn, en ook geen nadere bijzonderheden aangaande den loop van het gevecht bekend waren geworden, dan dat, gelijk reeds uit het hierboven medegedeeld telegraphisch berigt gebleken is, Friedrichstadt door de Denen vermeesterd was.

— Volgens de jongst ontvangen berigten van de Sleeswijk-Holsteinsche zijde heeft het gevecht van den 8sten, hetwelk men aanvankelijk meende dat vrij ernstig zoude worden, zich enkel tot de voorposten beperkt. «Gisteren morgen, dus schrijft men uit Rendsburg van den 9den dezer, tastten de Denen met twee bataillons en eenige artillerie onze stelling bij Sorgbrück aan, zij bepaalden zich echter hoofdzakelijk bij het geschutvuur, en hielden zich op zoodanigen afstand, dat onze artillerie slechts eenige weinige schoten deed en toen zweeg om niet nutteloos ammunitie te verspillen. Nadat het gevecht op die wijs eenige uren geduurd had, trokken de Denen naar hunne vroegere stellingen terug. Inmiddels was bij Dunenstedt een meer levendig gevecht ontstaan. De Denen deden, volgens het zeggen der krijgsgevangenen, den aanval met drie bataillons, terwijl zij negen bataillons in reserve hielden. Het bij den Stendenermolen staande 2de Sleeswijk-Holsteinsche jagerkorps trok de Denen te gemoet, sloeg den aanval af en vervolgde den vijand met zooveel nadruk, dat hij zijne dooden en gekwetsten achterliet. Wij hebben in deze gevechten 4 dooden en 15 gekwetsten gehad, en een twintigtal krijgsgevangenen gemaakt. Heden is niets van belang voorgevallen."

— Prins *Frederik* der Nederlanden is, van Sint Petersburg, de 7den dezer op het slot Sanssouci aangekomen.

Ook den Graaf *van Chambord* is aan het Pruissische Hof groote onderscheiding te beurt gevallen. Hij werd door den Koning aan verschillende personen voorgesteld, en de Koningin gaf hem bij de receptie den arm. De Graaf is een schoon blond man, van eene edele houding, en zijne gelaatstrekken herinneren de vroegere Vorsten uit het Huis van Bourbon.

De Graaf *van Chambord* is den 10den dezer te Wiesbaden aangekomen. Het aantal Franschen dat zich derwaarts begeeft, is volgens de berigten zoo groot, dat zij moeite hebben om huisvesting te vinden. De heeren *Berryer*, *de Vatismenil* en *Larochejaquelein* werden nog aldaar verwacht.

— Het Plenum der Bondsvergadering te Frankfort heeft zich den 9den dezer ontbonden, na zijne tegenwoordige werkzaamheden geëindigd en het Oostenrijksch Kabinet bevoegd verklaard te hebben om de gezamenlijke Duitsche Regeringen tot benoeming van een meer beperkten Raad uit te noodigen. Uit Weenen zou echter berigt ontvangen zijn dat genoemd Kabinet zich daartoe niet bevoegd oordeelt, naardien die bijeenroeping de zaak der Plenaire Vergadering was, en de Keizerlijke Regering het besluit van deze ten uitvoer zou brengen.

— Volgens een door de Weener bladen medegedeeld telegraphisch berigt uit Rome van 31 Julij zag men aldaar binnen weinige dagen de afkondiging van organieke wetten te gemoet, waarvan de ontwerpen reeds aan de voornaamste leden van het korps diplomatique medegedeeld zouden zijn. Daarbij zou aan de consulta, die volgens vroegere ontwerpen slechts eene raadgevende stem hebben zou, omtrent alle finantiële aangelegenheden eene beslissende stem worden toegekend. Hetzelfde berigt maakt gewag van een gerucht, volgens hetwelk de Pauselijke Stoel een vertoog aan de groote mogendheden zou hebben toegezonden, waarin hunne krachtige medewerking verzocht wierd, om aan de geestelijkheid in Sardinie het voortdurend genot te verzekeren der aloude voorregten, waarvan zij bij de onlangs in dat land uitgevaardigde wetten is beroofd geworden.

BELGIE.

BRUSSEL, den 13den Augustus.

De Belgische *Moniteur* van den 12den dezer maakt onderscheiden koninklijke besluiten van dezelfde dagteekening bekend, waarbij benoemd worden:

de heer *de Haussy*, tot dusverre minister van justitie, tot gouverneur der nationale bank;

de heer *Tesch*, lid der kamer van vertegenwoordigers, tot minister van justitie;

de heer *van Hoorebeke*, lid der kamer van vertegenwoordigers, tot minister voor de openbare werken, in plaats van den heer *Rolin*, aan wien op zijn verzoek ontslag is verleend, en

de luitenant-generaal *Brialmont* tot minister van oorlog, ter vervanging van den generaal *Chazal*, die reeds eenigen tijd geleden zijn ontslag heeft genomen.

De overige bewindsleden, de heeren *Rogier*, *Frère* en *d'Hoffschmidt* blijven aan 't bewind; de vrijzinnige strekking van het ministerie heeft alzoo geen verandering ondergaan.

Het schijnt dat men is overeengekomen om de begrooting van oorlog met twee millioenen te verminderen, en dat de generaal *Brialmont* op die voorwaarde de portefeuille heeft aanvaard. Door de benoeming van den heer *Hoorebeecke* wordt Vlaanderen vertegenwoordigd, de overige kabinetsleden behooren meer tot Luik of Luxemburg. — Het aftreden van den heer *de Haussy* wordt als eene voldoening voor de cleriale partij beschouwd, omdat deze minister in der tijd maatregelen had genomen, die strekten om bekend te worden met de werking, de instellingen en de bezittingen van sommige geestelijke inrigtingen, ook om bekend te worden met de waarde der goederen in de doode hand.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 14den Augustus.

Bij Hoogstdezelfs besluit van den 11den dezer, n°. 5, heeft het den Koning behaagd, te bepalen dat de adelborsten bij het Koninklijk Instituut voor de Marine te Medemblik, aanvankelijk ten proeve voor één jaar of korter, met ingang van den *eersten October aanstaande*, ter hunner opleiding zullen worden overgeplaatst naar de Koninklijke Militaire Akademie te Breda.

— De Minister van Finantien heeft bekend gemaakt, dat tot en met den 31 Junij jl. in omloop was een kapitaal van *f* 3,887,800 aan schatkistbiljetten, daargesteld krachtens de wetten van den 27 December 1840 en 30 October 1848 (*Staatsblad n*°. 79 en 75).

— Naar men verneemt, zal in de maand October aanstaande, ingevolge bekomene aanschrijving, wederom eene inspectie over de militaire verlofgangers gehouden worden.

— Den 7den dezer hebben de Staten der provincie Drenthe, met 18 tegen 4 stemmen, op voorstel van Gedeputeerde Staten, het gewigtige besluit genomen, om de deelneming in de op te rigten maatschappij ter uitvoering der kanalen, waarvoor concessie is verleend aan jonkh. *A. W. van Echten van Holthe c. s.*, van *f* 50,000 tot *f* 225,000 te verhoogen; de vereischte gelden zijn dus gevonden en men mag het er nu voor houden, dat de voorgenomene verbetering en verlenging der Hoogeveensche vaart met de geprojecteerde zijtakken haar beslag heeft erlangd.

— De heer *Bowman* heeft in een brief aan de commissie tot regeling van het verkiezingswerk in het hoofd-kiesdistrict Gorinchem, te kennen gegeven, dat hij niet zal optreden als kandidaat voor het lidmaatschap der Tweede Kamer.

— Volgens *de Toekomst* zal Z. M. de Koning eerlang eenige provinciën des Rijks bezoeken.

Hetzelfde blad zegt hoe uit gevondene aanteekeningen blijkt dat de galerij van schilderijen van wijlen Z. M. *Willem II* zeven millioen een honderd en zestigduizend gulden gekost heeft.

— Het geschenk, dat door het Stedelijk Bestuur van de hofstad aan H. K. H. prinses *Louisa* aangeboden zal worden bij gelegenheid van de plaats gehad hebbende voltrekking van Hoogstdeszelver huwelijk met Z. K. H. den Kroonprins van Zweden en Noorwegen, is, naar de teekeningen van de gebroeders *Bouscholte* vervaardigd in de werkplaatsen van de heeren *de Meijer*, *Pijzel* en *Carbentus* en de gebroeders *Bouscholte*. Het bestaat uit de volgende voorwerpen, en wel bepaaldelijk: dat bij den

heer *de Meijer* vervaardigd, uit twee girandoles voor drie lichten, twee kandelaars, twee bekers, twee verschillende borstels, een blaker en eene schel, alles in rocaille-stijl bewerkt, met blinkend mat, de girandoles met losse oranjebladen omwikkeld; bij de gebroeders *Bouscholte*, een bassin met kan, rustende op dolphijnen, twee toilet-dozen, twee dito iets grooter, waarop de Koninklijke kroon prijkt, twee toilet-speldekussens, rustende op hoornen van overvloed, en vier kristallen toilet-flacons, gemonteerd met zilver en bouquette op de stoppen, en bij de heeren *Pijzel en Carbentus*, een zilveren spiegel in rocaille stijl. Men hoopt dat het Stedelijk Bestuur het publiek in de gelegenheid stellen zal dit geschenk vóór de verzending naar Zweden te bezigtigen.

— Aan de *Nieuwe Rotterdamsche Courant* wordt uit Hardenberg geschreven, dat de bekende publicist en dichter *G. A. C. W.* markies *de Thouars*, den 8sten dezer, in het dorp Laar, graafschap Bentheim, zeer subiet is overleden.

— Men meldt uit Vlissingen, van den 9den dezer: Heden morgen, omstreeks 8 ure, stak hier uit de haven naar de Hoofdplaat *Jan de Lange*, met een vaartuigje, eene schouw genaamd, waarin, behalve den schipper en zijn knecht, zich ook bevonden vier aannemers. Naauwelijks een kwartier uurs daarna werd het vaartuig door de zware zeeën omvergeslagen.

Drie kwartiermeesters der Belgische loodsen, twee rivierloodsen en vier roeijers begaven zich, zoodra zij het gevaar zagen aankomen, in eene boot naar de plaats des ongeluks, en hadden het geluk, om nog vóór 9 ure, met de zes geredde drenkelingen, de haven binnen te sturen. Wie beschrijft naar waarde het gevoel en den juichtoon der verzamelde menigte, toen schipper *de Kinderen*, die de boot bestuurde, van de reede de stad naderde; drie passagiers, de schipper en zijn knecht werden in goeden welstand aan wal gebragt, maar, helaas! een passagier, de heer *Croin*, heeft zijne redding niet lang mogen overleven.

Een Hollandsche loodssloep was ook ter redding uitgegaan, en men prijst zeer de vlugheid, waarmede een sterk bemande sloep van Zr. Ms. korvet *Sumatra*, die ver van de plaats verwijderd lag, ter hulp kwam snellen.

Geen lof genoeg kan worden toegezwaaid aan schipper *de Kinderen*, die zoo herhaalde maal zijn leven waagt, en aan allen die hem hebben bijgestaan; men wenscht hem geluk, dat God zijne menschlievende pogingen grootendeels heeft doen slagen; ofschoon men betreurt, dat een respectabel ingezeten van de Hoofdplaat daarbij het leven heeft verloren.

PS. Later vernemen wij, dat nog een der geredde passagiers aan de gevolgen is overleden.

— Toen Z. M. Koning *Willem II*, in het vorige jaar, te Tilburg door de ongesteldheid overvallen was, die HD. aan de natie ontrukte, bood de heer *Coets van Baggen*, majoor bij het regiment lansiers, destijds aldaar in garnizoen, met bereidwilligheid eenen ziekestoel aan, van welken door Z. M. gebruik gemaakt en in welken Hij ook gestorven is. Uit hoofde van deze omstandigheid werd de stoel evenzeer door den majoor als door de Koningin-Moeder van hooge waarde gerekend en ongaarne gemist. De majoor dien stoel aan H. M. op verzoek afgestaan hebbende, heeft daarvoor dezer dagen, als een aandenken aan deze treurige gebeurtenis, een prachtig zilveren theeservies, naar een model, door H. M. zelve gekozen, ten geschenke ontvangen.

— Gisteren heeft te Amsterdam de jaarlijksche algemeene vergadering der maatschappij *Tot Nut van 't Algemeen* plaats gehad, in tegenwoordigheid van een groot aantal afgevaardigden uit onderscheidene departementen. De mede-hoofdbestuurder en tijdelijke voorzitter, de hoogleeraar *P. J. Veth*, hield, na de vergadering hartelijk welkom geheeten te hebben, eene redevoering: over den toestand van het onderwijs en de opleiding der jeugd in de Oost-Ind. bezittingen van den staat, bepaaldelijk met het oog op de vraag, in hoever de maatschappij *Tot Nut van 't Algemeen* kan medewerken tot verbetering van het onderwijs. Na deze redevoering deelde de secretaris het gewoon jaarlijksch verslag mede, waaruit onder anderen bleek dat de maatschappij slechts enkele departementen verloren en daarentegen tien nieuwe verkregen heeft, zoodat het getal departementen thans 289 bedroeg en het getal leden 13792, zijnde 195 meer dan in het vorige jaar, en wel 655 honoraire en 13137 contribuerende leden.

In de plaats van de afgetredene hoofdbestuurders de HH. *J. Boeke* en *Berg*, waren de HH. *H. Beijerman* en *D. A. Portielje* herkozen. Laatstgemelde was tot voorzitter van het volgend jaar verkozen.

De uitgave van de werken der Maatschappij ging geregeld voort. De zaak eener volks-encyclopedie scheen als mislukt te moeten worden beschouwd; verder had dit verslag betrekking op de zaak der gymnastie, der spaarbanken, der volksverhuizing, van het openbaar onderwijs.

Aan 97 personen waren eerbewijzen toegekend wegens edelmoedige bedrijven, en drie zilveren medailles aan onderwijzers, welke langer dan 50 jaren loffelijk in hunne betrekking werkzaam waren geweest. Het aantal bibliotheken bedroeg 245.

Eindelijk bleek ten slotte uit dit verslag, dat de finantiële toestand der Maatschappij gunstig was; dat *f* 8396 waren besteed aan toelagen voor herhalingsscholen, zangscholen enz.; dat het schoolfonds ongeveer *f* 7000 bedroeg.

Na de mededeeling van dit rapport werd eene korte pause gehouden en vervolgens de uitslag van de prijsuitschrijvingen medegedeeld.

Daarna werd over de onderscheidene voorstellen gehandeld. Het eerste van wege het hoofdbestuur: «of dit ten aanzien der belangen van het lager onderwijs zal blijven voortgaan te handelen *in den geest en naar de beginselen* van zijn adres aan Z. M. den Koning dd. 9 Junij 1849" gaf tot langdurige beraadslaging aanleiding. Bij stemming werd met 327 tegen 90 stemmen beslist dat de Maatschappij zich met die beginselen vereenigen kon.

Heden wordt de vergadering voortgezet.

— Men verneemt uit Groningen, dat er, uit hoofde van de kort na den 28sten dezer volgende festiviteiten, bij gelegenheid van de overgave van het akademiegebouw, dit jaar op den 28sten Augustus geene openlijke volksvermaken zullen plaats hebben van wege de commissie, met de regeling dier zaken anders belast, maar dat op den Zondag, welke den 28sten Augustus voorafgaat, zoo als gewoonlijk, de verlossing van Groningen in 1672 godsdienstig zal worden herdacht, bijzonder ook door een plegtig dankuur op den avond van dien dag in de Nieuwe kerk, onder voorgang van Ds. *van Herwerden*, waarbij ook door een geoefend zangkoor afzonderlijk liederen zullen worden gezongen, die reeds gedrukt zijn.

— Uit Groningen schrijft men van den 8sten Augustus:

« Als een blijk van den buitengewoon ruimen oogst van koolzaad in dit jaar in onze provincie kunnen wij melden, dat op den jl. Dingsdag gehouden marktdag alhier aangevoerd is ongeveer achttien honderd last koolzaad, waarvan bijna alles verkocht is, door elkander à 270 gulden het last, bedragende in het geheel de aanzienlijke som van vier honderd zes en tachtig duizend gulden. Men herinnert zich niet, dat ooit op eene korenbeurs in ons Rijk zoodanige belangrijke aanvoer van koolzaad plaats had. In vroegere jaren hadden wij, bij ruime oogsten, enkele marktdagen, dat daarvan duizend last ter verkoop werd aangeboden; eens bedroeg de aanvoer elf honderd last, doch nooit heeft de aanvoer alhier eene hoogte bereikt, als jl. Dingsdag.

« Sedert de in n°. 56 onzer Courant geplaatste opgave van de 45 zeeschepen, die in den loop dezes jaars van verschillende werven onzer provincie te water en in de haven dezer stad gebragt zijn, zijn nog 5 schepen alhier aangekomen, om verder afgewerkt en opgetuigd te worden. Bovendien zijn van de werven in de Oude en Nieuwe Pekela in dit jaar te water gebragt en van daar uitgevaren 12 zeeschepen, zoodat het geheele aantal nieuw gebouwde en in dit jaar in onze provincie ter zeevaart uitgeruste schepen het aanzienlijk cijfer van 62 bedraagt."

— In de verkooping der schilderijen uit de galerij van wijlen Z. M. Koning *Willem II*, die Maandag een' aanvang genomen heeft, is, onder anderen, de schilderij n°. 82, van *B. van der Helst*, een familietafereel, verkocht voor *f* 11,900; de schilderij n°. 92, een Italiaansch landschap, door *J.* en *A. Both*, voor *f* 10,400; n°. 94, landschap door *J. Ruisdael* en *A. van der Velden*, voor *f* 12,900; n°. 108, Sint *Hubertus*, door *Alb. Durer*, *f* 3,800; n°. 111, eene zeehaven, door *Claude Lorrain*, *f* 8,600.

Gisteren merkte men onder de verkochte stukken op de volgende:

N°. 3, *van de Sande Bakhuizen* (*Hendrik*), Landschap met Vee, *f* 950; n°. 4, idem *f* 1310; n°. 8, *Brascarrat*, idem *f* 6,300; n°. 11, *Brias* (*Charles*), een Binnenhuis, *f* 3,550; n°. 12, *Calame* (*A.*), Gezigt in Zwitserland, *f* 1320; n°. 18, *Decamps*, eene Binnenplaats, *f* 1130; n°. 20, *Dyckmans* (*Joseph Laurent*), gezigt op de Groentemarkt te Antwerpen, *f* 3,100; n°. 22, *Gallait* (*Louis*), de afstand van *Karel den Vijfde* van den Troon, *f* 3,900; n°. 23, idem, een Capucyner-Monnik, in eene peinzende houding, *f* 1750; n°. 24, idem, de inneming van Antiochie; *f* 1010; n°. 27, *Gudin* (*Théodore*), Gezigt op de Vlissingsche ree, *f* 1300; n°. 28, idem, eene onstuimige Zee, *f* 1900; n°. 29, idem, eene Marine, *f* 1400; n°. 30, idem, Gezigt uit Algerie, *f* 3,150; n°. 31, idem, van de Algerijnsche kust, *f* 1725; n°. 32, idem, idem, idem, *f* 980; n°. 39, *Hove* (*Hubertus van*), zoon van *Bartholomeus*, Geschiedkundig stuk, *f* 1020; n°. 42, *Jacquand* (*Claude*), idem, *f* 2,000; n°. 43, *Keyzer* (*Nicaise de*), de slag bij Nieuwpoort, *f* 5,700; n°. 44, de slag van Senef, *f* 7,500; n°. 45, idem *Albert* en *Isabella*, *f* 4,750; n°. 46, idem, de Giaour van lord *Biron*, *f* 2,200, n°. 47, idem, studie uit Arabie, *f* 1600; n°. 48, idem, studie uit Syrie, *f* 2,000; n°. 52, *Kobell* (*Jean*), landschap met vee, *f* 4,900; n°. 53, *Koekkoek* (*Barend Cornelis*), landschap, *f* 3,500; n°. 54, idem, Panoramatisch gezigt op de Heidelberg en de rivier de Necker, *f* 1175; n°. 55, idem, Bergachtig landschap in het groothertogdom Luxemburg, *f* 2,300; n°. 56, idem, idem, *f* 2,470; n°. 57, idem, idem, *f* 600; n°. 58, idem, idem, *f* 2,270; n°. 59, idem, idem, *f* 1700; n°. 60, idem, idem, *f* 12,60; n°. 61, idem, idem, *f* 1000; n°. 62, idem, Bouwval van het kasteel Walferdange in gezegd groothertogdom *f* 1510; n°. 66, *Krusman* (*C*) *Johannes de Dooper*, predikende in de woestijn, *f* 5,000; n°. 69, *Labouchère* (*P. A.*), vier Hervormers, *f* 3,050; n°. 74, *Leys* (*Henri*), eene stad van binnen, *f* 2,450; n°. 75, idem, idem, *f* 2,530; n°. 77, *Madon* (*J. B.*), een Binnenhuis, *f* 950,

De uitmuntende schilderij van den beroemden zeeschilder *Gudin*, uit de nalatenschap van den heer *D. Ragay*, in het Venduhuis der notarissen verkocht, heeft opgebragt eene som van *f* 4500, en is gekocht door den heer *Schletter*, uit Leipzig.

— Bij onderscheidene vonnissen der Arrondissements-Regtbank te Breda van 10 Aug. jl., zijn veroordeeld:

Huibertus Muizenwinkel, conducteur der postwagen-onderneming *van Gend en Loos*, wegens het niet hebben van eene ijzeren stang ter aanduiding van de hoogte der lading op zijnen wagen, in eene geldboete van *f* 10, ten behoeve van den Staat.

Christiaan Colen, ter zake van overtreding op de verordeningen omtrent den herijk, in eene geldboete van *f* 10, te verdeelen als volgens de Wet.

Huibertus Schouw, arbeider te Gastel, wegens twee onderscheidene diefstallen, tot gevangenzetting voor den tijd van een jaar.

Petronella Vergouwen, huisvrouw *Johannes van Zundert* en *Cornelia Heeren*, wonende te Rucphen, ter zake van diefstal van bandjes, elk tot gevangenzetting voor den tijd van veertien dagen.

Antonie de Bruijn, arbeider, wonende onder Oosterhout, wegens diefstal van vlaggen, tot gevangenzetting voor den tijd van veertien dagen.

Pieter Seelbach, schoenmakersknecht, wonende te Geertruidenberg, ter zake van feitelijke weerspannigheid, het toebrengen van slagen aan agenten van de openbare magt, beleediging van eenen bevelhebber derzelve in de uitoefening zijner bediening en verbreking van sluiting, tot gevangenzetting voor den tijd van eene maand en in twee geldboeten, de eene van *f* 8 en de andere van *f* 25, ten behoeve van den Staat.

Adrianus Berkmans, sjouwer, wonende te Breda, ter zake van diefstal van masten sparren, tot gevangenzetting voor den tijd van veertien dagen.

Den 8sten Augustus jl. is te Bergenschenhoek (arrondissement Rotterdam) aangehouden de persoon van *Hendrik Mattheus Boers*, die op den 12den September van het afgeloopen jaar uit zijne gevangenis te Geertruidenberg door middel van braak was ontvlugt, en zich sedert dien tijd onder verschillende namen als van *Hein de Man*, *Hendrik Frederiks*, *Jan van den Berg* en *Mattheus Jansen*, aan onderscheidene gekwalificeerde diefstallen in Zuid-Holland heeft schuldig gemaakt.

De Minister van Koloniën,

In aanmerking nemende, dat sedert de overbrenging, bij zijn departement, van de werkzaamheden betrekkelijk de certificaten van Nederlandschen oorsprong of bewerking wegens goederen, ten uitvoer naar Nederlandsch Indië bestemd, niet meer zoo als vroeger, gevorderd wordt de bekendstelling van de soorten en de emballagie dier goederen op het oogenblik der verzending, van de namen der afzenders, en van de scheeps-

gelegenheden, waarmede de verzending plaats heeft; dat de waarborg welken de kennis van een en ander vroeger opleverde voor de identiteit der in de certificaten vermelde goederen en tegen het misbruik, hetwelk, ten nadeele van de inlandsche nijverheid, van de certificaten van oorsprong kan worden gemaakt, door het gemis aan die kennis geheel en al verloren gaat, en dat het mitsdien, in het belang dier nijverheid, wenschelijk is, met instandhouding overigens van de ten verleden jare ingevoerde regeling, de opgave van de bovenbedoelde bijzonderheden, even als zulks vroeger plaats had, te vorderen.

Brengt ter kennis van de belanghebbenden:

dat de certificaten van Nederlandschen oorsprong en bewerking, welke door de plaatselijke besturen worden afgegeven voor goederen, bestemd om naar Nederlandsch Indië te worden uitgevoerd, door die besturen bij voortduring op den thans gedruikelijken en bij de aankondigingen van den Minister van Binnenlandsche Zaken van 2 en 12 Junij 1849 bekend gemaakten voet, *in duplo*, aan het departement van Koloniën zullen worden ingezonden, ten einde, wanneer dezelve aan geene overwegende bedenkingen, wat den vorm betreft, onderhevig worden bevonden, van den stempel des departements en van een doorloopend register-nommer te worden voorzien, waarna de originelen zullen worden teruggezonden, ter uitreiking aan de belanghebbenden;

dat, in wederopvolging van het voorgeschrevene bij aankondiging van den Minister van Binnenlandsche Zaken van den 8 October 1842, die certificaten *vóór de verzending der goederen*, door de betrokken reeders, cargadoors, kooplieden of andere *afzending*, zullen moeten worden aangevuld met eene door hen onderteekende verklaring, houdende eene duidelijke opgave van de kisten, balen, pakken of vaten, waarin de goederen worden verzonden, van de merken der emballagie en van de soort, kleur, getal, ellemaat, gewigt enz. der goederen, welke zich in iedere emballagie bevinden;

dat de certificaten voorzien van evengemelde verklaring, andermaal aan het departement van Koloniën zullen moeten worden ingezonden, vergezeld van eene opgave van de namen van het schip en den gezagvoerder waarmede — en de haven van Nederlandsch Indië, waarheen de goederen worden verzonden;

dat de certificaten alsdan bij gezegd departement zullen worden voorzien van het volgende visa:

«Gezien en geregistreerd om bij de lossing te . . . . uit
«het schip . . . . . kapitein . . . . de voorregten te
«genieten, aan de goederen van Nederlandschen oorsprong toegekend.

«'s Gravenhage, den . . . .

«Van wege het departement van Koloniën."

dat de bovenbedoelde verklaring der betrokken reeders, cargadoors, kooplieden of andere afzenders, alsmede het evengemelde visa, bij het departement van Koloniën zullen worden overgebragt op de aldaar berustende duplicaten;

dat de originelen daarna onmiddellijk aan de inzenders zullen worden teruggezonden en de duplicaten met de eerst-vertrekkende landpost verzonden aan het Bestuur van Nederlandsch Indië, ten einde bij aankomst der goederen in de haven van bestemming aanwezig te zijn en met de originelen te kunnen worden vergeleken.

Wordende aan de belanghebbenden ten overvloede herinnerd, dat de certificaten van oorsprong of bewerking, steeds *gelijktijdig met het goed*, waartoe zij behooren, moeten worden afgezonden en daarmede in Nederlandsch Indië aankomen; — dat de inhoud der kisten, balen, pakken, vaten, enz. volkomen moet overeenstemmen met de omschrijving, in de certificaten voorkomende; — dat in geen geval het bovenvermelde visa (zonder hetwelk de certificaten geene kracht hebben) wordt verleend, wanneer de schepen, waarin de goederen geladen zijn, reeds mogten zijn vertrokken; — en dat zij mitsdien in hun eigen belang behooren te zorgen, dat de certificaten *tijdig*, vóór het vertrek der bodems, aan het departement van Koloniën worden ingezonden, ten einde bij onverhoopte bevinding van gebreken, de daaruit ontstaande vertraging niet tot hun nadeel strekke.

Het vorenstaande zal worden toegepast op alle certificaten van Nederlandschen oorsprong of bewerking, af te geven op of na den 15 dezer, onverschillig wanneer de daarin vermelde goederen worden verzonden; voorts op alle certificaten, afgegeven vóór evengemelde dagteekening, wanneer de goederen, waartoe dezelve betrekking hebben, verzonden worden op of na den 1 September aanstaande; zullende mitsdien de goederen, geladen in schepen welke *vóór* den 1 September aanstaande eene der havens van het Rijk zullen hebben verlaten, en vergezeld van certificaten, afgegeven vóór den 15 dezer, de voorregten, aan den nationalen oorsprong of bewerking verbonden, nog genieten, al zijn die certificaten niet van het boven omschreven visa, maar alleen van den stempel van het departement van Koloniën voorzien.

's Gravenhage, den 2. Augustus 1850.

De Minister van Kolonien,
CHS. F. PAHUD.

KIEZERS-VEREENIGING.

ALGEMEENE VERGADERING der Kiezers in het District *Breda* op Zondag den 18. Augustus e. k., des middags ten 12 uren, in het Bovenlokaal van het Koffijhuis *het Gouden Kruis*, ten einde tot de keuze van Candidaten voor het lidmaatschap van de Tweede Kamer der Staten-Generaal over te gaan.

Alle Kiezers in voormeld District zijn geregtigd deze Vergadering bij te wonen en worden uitgenoodigd daaraan deel te nemen.

(NB. Contributiën of Entréegelden worden vóór 1 November 1850 niet geheven.)

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 12 Augustus.

TARWE: Roode bij partij iets hooger, andere soorten prijshoudend; verkocht in Entr.: 130 ℔ Kleefs. *f* 250; 127 ℔ Rijn *f* 233; in Cons.: 127 ℔ bonte Pools, *f* 280, 287; 128 ℔ O. Zeeuws. *f* 265.

ROGGE tot op nieuw verhoogde prijzen, met goeden handel; verkocht: 120, 121 ℔ Pruissische *f* 158, 160; 122, 123 ℔ dito *f* 163, 165; 123 ℔ grove dito *f* 163; 119 ℔ Oostvr. *f* 148; 122 ℔ Gelders. *f* 157; 123 ℔ dito *f* 160; 119 ℔ Pruiss. *f* 153.

GERST *f* 6 hooger; 108 ℔ Manheimer *f* 136; 110 ℔ Knobbe *f* 136; 115 ℔ Deens. *f* 145; 97, 102 ℔ Vriesche Winter *f* 108, 112,

HAVER zonder handel.

BOEKWEIT wat aangenamer: 122 ℔ Nijkerker *f* 160; 124 ℔ Jar. dito *f* 160; 119 ℔ Vriesche *f* 150.

KOOLZAAD, verkocht: Waard en Groet 55 P. vl.; Noordholl. 51 P. vl.; Groninger 54 P. vl.

LIJNZAAD één doen: 109, 110 ℔ Petersb. *f* 270.

RAAPOLIE: op 6/w *f* $35^1/_2$; Vlieg. *f* $34^1/_4$ à $^1/_2$; 1 Sept., Oct., Nov. en Dec. eerstk. *f* $34^3/_8$, $^1/_4$ à 34; 1 Mei eerstk. *f* $34^1/_2$.

LIJNOLIE: op 6/w. *f* $34^1/_2$; Vlieg. *f* $33^1/_2$.

HENNEPOLIE: op 6/w. *f* $39^1/_2$.

RAAPKOEKEN, per 1040 st., *f* 56 à 60. — LIJNKOEKEN, per 104 st., *f* $6^3/_4$ à $8^3/_4$.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA,

VAN DEN 13. AUGUSTUS 1850.

Het Nederl. Mudde Tarwe	van *f*	7,80	tot *f*	8,10.
Het dito dito Rogge (Oude)	» »	0,00	» »	5,00.
Het dito dito Rogge (Nieuwe)	» »	5,00	» »	5,20.
Het dito dito Boekweit op wigt (70 Ned. Pond.)	» »	0,00	» »	0,00.
Het dito dito Boekweit	» »	0,00	» »	4,30.
Een grof Tarwe-brood, van een pond Nederl.			»	0,15.
Een lucht Tarwe-brood, van zeven oncen vijf lood Nederl.			»	0,15.
Een Fransch- of Sette-brood, van een pond Nederl.			»	$0,28^1/_2$.
Een Rogge-brood, van 3 pond Nederl.			»	0,24.
Een Nederl. pond Tarwe-meel			»	0,16.
Een dito pond grof Tarwe-meel			»	0,15.
Een dito pond Boter			»	0,66.
Zand-Aardappelen (Vat of Mudde)	*f*	0,00	tot *f*	1,80.
Het 1000 Eiken Telhout			»	2,60.
Het 1000 Doof Hout			»	2,00.
De kar Spaanders			»	2,85.
De » Struiken			»	2,80.
De 100 Mutsaard			»	3,50.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (13 *Augustus*) was de fondsnotering: Ned. $2^1/_2$ pCt. $57^1/_4$, $^3/_8$, $^1/_4$; 3 pCt. $68^1/_4$, $^1/_2$; 4 pCt. $88^1/_4$; O. Ind. Leen. 4 pCt. $87^1/_4$; Haarlemmermeer 105; Aand. Rijnspoorw. 91; Aand. Holl. Spoorw. $60^1/_2$; Oblig. Id. $4^1/_2$ pCt. $99^1/_2$; Belgie $2^1/_2$ pCt. $47^9/_{16}$, 48; Fr. Oblig. 3 pCt. $54^7/_8$, 55, $54^7/_8$; Spanje Ardoins $11^7/_8$, 12; dito van 510 p. st. $12^5/_{16}$, $^3/_{16}$, $^3/_{16}$; 3 pCt. $38^5/_8$, $^3/_4$; 3 pCt. Binnenl. à 6/m. $33^5/_{16}$, $^3/_8$; Coupons Ardoins $7^{15}/_{16}$, $8^1/_{16}$; Portug. 5 pCt. $37^3/_8$, $^7/_{16}$, $^3/_8$; dito 4 pCt. $36^3/_4$, 37, $36^3/_4$; Rusl. 5 pCt. $105^3/_8$, $^1/_2$; dito 1828—29 $104^3/_4$; $4^1/_2$ pCt. $96^3/_4$; 4 pCt. bij *Hope* 89; Id. bij *Stieglitz* $88^3/_4$; Certif. van Assingn. 6 pCt. 67; Oostenr. Metall. 5 pCt. $79^1/_4$; Nieuwe $2^1/_2$ pCt. $42^5/_8$, $^3/_4$; Nieuwe 5 pCt. $83^5/_8$, $^7/_8$, $^{11}/_{16}$; Louisiana $94^3/_4$; Brazilie $91^3/_4$; Peru $80^1/_2$.

Advertentiën.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.